

BUDAPEST AZ EGÉSZ DOLGOZÓ MAGYAR NÉPÉ Kádár János felszólalása a főváros centenárium tanácsülésén

Budapest százéves fennállásának évfordulójáról, Pest, Buda és Óbuda egyesülésének jubileumáról ünnepi tanácsülésen emlékezett meg a főváros. Szombat délelőtt 10 órakor került sor az ünnepi ülésre. A széksorokban azonban ezúttal nemcsak a testület tagjai foglaltak helyet, sokan ott voltak azok közül, akik munkájukkal, alkotó tevékenységükkel hozzájárultak a főváros gazdagodásához, gyarapodásához.

Ott volt az ünnepi tanácsülésen az MSZMP Központi Bizottságának, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának és a Minisztertanácsnak számos tagja, eljötték Budapest országgyűlési képviselői, a megyei pártbizottságok, tanácsok, a különböző szervezetek és vállalatok képviselői. Az elnökségben helyet foglalt Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első tit-

kára, Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke, Németh Károly, az MSZMP Budapesti Bizottságának első titkára, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai.

Részt vett az ünnepi ülésen B. P. Ivanov vezérezredes, az ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet déli hadseregcsoport parancsnoka, továbbá Makarov ezredes, akik szintén az elnökségben foglaltak helyet.

A Himnusz után Keres Emil Kossuth-díjas színművész mondta el Mesterházi Lajos „A Duna két partján” című esszéjének részletét, s elszavalta József Attila „A Dunánál” című versét.

Kellemen Lajos, a fővárosi tanács elnöke általános helyettese köszöntötte ezután a megjelenteket, majd átadta a szót Szépvölgyi Zoltán tanácselnöknek.

fordulóját, városunk újjászülésétének dátumát jelentette a Szovjetunió győzelmes harcának eredménye: felszabadulásunk. Ez teremtette meg számunkra a szocialista felemelkedés korszakának kezdetét. Hála és örök tisztelet azoknak a szovjet harcosoknak, akik életüket és vérüket áldozták hazánk és Budapest felszabadításáért. Budapest nevében ebben az ünnepi órában őszinte köszönetünket fejezzük ki a szovjet népek és dicső hadseregének azért a testvéri támogatásért, amellyel felszabadulásunk után a nehézségek és nélkülözések napjaiban a várost s lakóit segítették.

A szabadság hajnalát megért és az új Budapestért munkához kezdő társaink közül sokan már nem élnek. Többen viszont ma is körünkben vannak s ők azok, akik a felszabadult város újjászülésétének élére álltak. A felszabadulás élménye nagy teltekre ösztönözte a főváros progresszív és forradalmi lakóit. Népünk felismerte: a szabadsággal élni kell és hogy hogyan, arra a budapesti munkások nagyszerű példát mutattak.

meg azt a törekvésünket, hogy a városképet — elsősorban a munkáslakta kerületeket — úgy formáljuk, hogy közben megőrizzük Budapest sajátos, mindannyiunknak oly kedves arculatát is.

A szocialista demokrácia fokozatos kibontakozásával és fejlődésével együtt nőtt a lakosság igénye a közügyekben való cselekvő részvételre. Ennek megfelelően a fővárosi és a kerületi tanácsok, a Hazafias Népfőnt támogatásával fokozatosan rendszeres és széles körű kapcsolatot teremtettek a lakossággal. Felelősségteljes munkájukban az vezérelte őket, hogy állandóan érzékeljék, képviseljék a budapestiek igényeit és érdekeit, nap mint nap szolgálják a város lakosságát.

Az új tanácstörvény érvénybe lépése óta a korábbihoz képest jelentősen megnőtt a tanácsok szerepe, hatásköre, ezzel együtt önállósága és felelőssége is. A fővárosi és a kerületi tanácsok törekvése ma arra irányul, hogy megnekedett feladataikat egyre hatékonyabban a lakosság megelégedésére, a Magyar Szocialista Munkáspárt X. kongresszusának határozatai szellemében végezzék. A tanácsi dolgozók e határozatok végrehajtásán magas fokú hivatástudattal, kellő szakmai hozzáértéssel munkálkodnak.

Jól tudjuk, hogy elért eredményeink nagyok, de azt is tudjuk, hogy célkitűzéseink

teljes megvalósításával még adósak vagyunk, és a múlt elmaradottságának felszámolása érdekében még sok a tennivalónk. Az egyre fokozódó lakásépítés ellenére ma még nem tudunk minden családnak önálló lakást adni. Nem kis gond, hogy a város annyi épülete előregedett. A kommunális ellátottság helyenként még nem kielégítő. Megalapozott az az igény is, hogy jusson még több hely gyerekeinknek bölcsődében, óvodában, iskolában és a játszótéren, hogy színvonala-sabban elégítsük ki az egészségügyi és kulturális igényeket. Mindez olyan alapvető, a lakosság mindennapi életét, életkörülményeit érintő társadalmi-politikai feladat, amelynek megoldása hosszabb időszaktól igényel, de kielégítése érdekében a jövőben még nagyobb erőfeszítéseket kell tennünk.

A jövő feladatairól szólva Szépvölgyi Zoltán aláhúta: — A kormány által jóváhagyott általános városrendezési terv alapján olyan várospolitikai gyakorlatot kell folytatnunk, amelynek eredményeként a főváros egységesen és dinamikus fejlődik és a budapesti lakosok életkörülményei egyre jobbak, tartalmasabbak lesznek. Ezért a mennyiségi és minőségi lakásigény kielégítése érdekében a feladatok között első helyen továbbra is a fokozódó nagyszámú lakásépítési program végrehajtása áll.

Szépvölgyi Zoltán ünnepi beszéde

Az 1872. évi decemberi törvény alapján Pest, Buda szabad királyi városok és Óbuda mezőváros egyesítésével megszületett Budapest, amelynek törvényhatósági bizottsága működését — ma 100 éve — 1873. november 17-én kezdte meg. A várossegítés gazdasági és történelmi feltételei azonban már korábban kialakultak és a magyar közvéleményben a három város már régóta egyet jelentett. Pest a múlt század eleje óta a polgárosodó ország gazdasági központja, a nemzet legjobb erőinek gyűléshelye, a haladó és függetlenségi mozgalmak legfőbb küzdőtere volt. Kossuth kormánya ezért mondta ki már 1849 tavaszán a várossegítés szükségességét. A Habsburg elnyomó politika azonban még csaknem negyedszázadon át útját állta az egyesülésnek. Nem akarta, hogy Bécs ellenében a rebellis Pesten a monarchia új központja alakulhasson ki. Az 1873. évi várossegítés tehát régi nemzeti óhaj beteljesülése volt és egyúttal győzelmi állomás függetlenségi harcainkban.

Az 1873. évi várossegítés olyan társadalmi rend keretében jött létre, amely a haladó polgári törekvésekkel és az ország nemzetiiségeinek szabadságküzdelmével szemben is merev konzervativizmussal, nemegyszer terrorral, próbálta ingadozó pozícióját menteni, végpusztulását előidézni. Budapest ma egy olyan ország fővárosa, amelynek társadalmi berendezkedése a leghaladóbb, amely megszüntette a történelem legsúlyosabb igazságtalanságát, a kizsákmányolást, ahol most minden hatalom a dolgozó népé. Olyan baráti országokkal küzd egy sorban, amelyek a békeért, az emberiség boldogulásáért harcolnak, s amelyek élén a világtörténelem első szocialista állama, a testvéri Szovjetunió áll. A szocialista összefogás erejének köszönhető, hogy 100 év annyi viszonytalanság után, városunknak ezt az ünnepét a béke és az általános enyhülés légkörében üljük meg, s hogy minden okunk megvan a jövőt illető bizakodásra.

gyedszázad nagy eredménye, hogy a művelt tömegek központja lett fővárosunk.

Ezek a szellemi és társadalmi változások ugyan nem város történelmi jellegűek, mégis a legfontosabbak fővárosunk további életében — mondotta beszéde további részében Budapest tanácselnöke. — Hazánk legnagyobb sors-

Új szakasz a főváros fejlődésében

A munkáshatalom győzelme tette lehetővé Budapest politikai, gazdasági és kulturális átalakulását, ez teremtette meg a szocialista típusú várospolitika feltételeit. 1949-ben az országgyűlés elfogadta a Magyar Népköztársaság alkotmányát, az 1950. évi I. törvény pedig intézkedett a tanácsok megszervezéséről, az államhatalom és az államigazgatás helyi szerveinek megteremtéséről. És ugyanebben az évben létrejött „Nagy-Budapest”. A főváros területe ezáltal két és félszeresére, lakóinak száma 1 millió 600 ezerre növekedett. A tanácsok megalakulása és Nagy-Budapest megteremtése egyúttal programadás volt a társadalmi egyenlőtlenségek és a területi különbségek felszámolására, a város gyors ütemű fejlesztésére, az alapvető gondok megoldására.

A Magyar Szocialista Munkáspárt, a forradalmi munkáspárti kormány megalakulása, az ellenforradalom leverése, majd a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa új szakaszt nyitott nemcsak az ország, hanem Budapest fejlődésében is. Pártunk és kormányunk a lakosság által támogatott politikai célkitűzésekkel, átfogó távlati tervekkel, a feladatok nagyságának megfelelő erkölcsi és anyagi támogatással elősegítette, hogy mind külső képében, mind pedig az életkörülmények javulásában Budapest egyre méltóbban töltse be a szocializmus építő ország fővárosának szerepét. Itt él Magyarország lakosságának az ötöde, és itt dolgozik majdnem a negyede. A főváros ipara adja az ország ipari termelésének a harmadát, s hozzá létre a nemzeti védelem negyedét. Itt koncentrálódik a tudományos kutatásintézetek 90 százaléka.

Köszönjük pártunknak és

A Hazafias Népfőnt támogatásával széles körű kapcsolat a lakossággal

Ezek a tények is igazolják, hogy az elmúlt évtizedben teljesedett ki végleg a szocialista várospolitika célja és módszere — folytatta beszédét. — Következtesen valósítjuk

kormányunknak a város iránti mindenkor megkülönböztetett figyelmét és segítségét, Budapest jelenével és jövőjével, lakosságunk életkörülményeivel való sokoldalú törődését. Az elmúlt 16 év Budapest életében is egységes és töretlen fejlődési időszak volt — hangsúlyozta Szépvölgyi Zoltán, majd arról szólt, hogy a legdinamikusabb fejlődés a IV. ötéves tervidőszakban következett be. A főváros lakás-gondjainak megoldásában a párt és a kormány 15 éves lakásfejlesztési programjának megvalósítása hozott gyökeres fordulatot. Eredményeként 1960—1975-ig 190 ezer lakás épül fel, ami több mint 600 ezer ember számára biztosít új lakásokban emberibb és egészségesebb életkörülményeket. Valamennyiünk által ismertek a városunkat gazdagító új és korszerű lakótelepek, az újonnan megvalósult közintézmények, kereskedelmi, szolgáltatási létesítmények és a közlekedési gondokat jelentősen enyhítő metró. Kötelességünk megfelelően az elmúlt időszakban különös figyelemmel őriztük, ápoltuk múltunk nagy értékű és becses emlékeit épületeit, nemzeti értékeinket.

Talán nem látványos, de nagyon fontos az ember környezetét alakító intézkedések eredménye is, mivel ezek életfeltételeinket: a közegészségügyet, mindennapi ellátásunkat és értékeink védelmét szolgálják. A rohamosan emelkedő víz- és energiafogyasztás kielégítése, a levegőtisztaság és a zajártalom csökkentése, a zöldterület növelése, a szennyvíztisztítás és a szemétségemissziós megoldása, a köztisztaság javítására irányuló erőfeszítések; mindmennyi rendkívül fontos, költséges és folyamatos feladatok.

Tovább kell javítani a lakosság ellátását

A fejlődés természetes folyamata az emberi igényeket már nem kielégítő, elavult városrészek lebontása, átépítése, az új kerületközpontok kialakítása, amelyek lényegesen megjavítják a lakosság ellátását és kedvezően alakítják a városképet is. Az eddigieknél nagyobb figyelmet érdemlő feladat a jelentős nemzeti értéket képviselő fővárosi lakásvagyon fokozottabb védelme is. Tovább kell fejleszteni a közműveket, és javítani a lakosság ellátását. A motorizáció fokozódását is figyelembe véve a tömegközlekedés fejlesztését a továbbiakban is elsőrendű és kiemelt feladatként fogjuk kezelni. Ennek megoldását elsősorban a korszerű gyorsvasúti hálózat kiépítésében, az úthálózat korszerűsítésében, további alul- és felüljárók létesítésében látjuk. A korszerű gyorsforgalmi hálózat kialakításának fontos lépését tettük meg a kelet-nyugati metró üzembe helyezésével. Nagy lendülettel folyik az észak-déli metróvonal építése, majd ezt követően szükségesnek látjuk a Budafokot Újpalotával összekötő harmadik metróvonal megépítését is.

Mindannyiunk törekvése, hogy városunk ne csak fiatalodjon, hanem a fiatalok városa is legyen. Ezért pártunk és kormányunk célkitűzéseivel összhangban olyan lehetőségeket, feltételeket kell teremtenünk a fiataloknak, az anyáknak és gyermekeiknek, amelyek a családok életén jelentősen könnyítenek. Nagyobb gondot kívánunk fordítani arra, hogy a fiatal házaspárok és a

nagycsaládok megfelelő lakáshoz jussanak.

Mi, a szocialista Budapest polgárai — a 100. évfordulón — magunkénak valljuk mindazt, amit haladó és forradalmár elődeink a városért, a haladásért tettek — mondotta. — Mai ünnepünk nem egyszerűen hivatalos közgyűlés, hanem ünnep mindazoknak, akik magukénak érzik, szereztek ezt a várost, sokat áldoztak múltjáért és jelenéért, s további áldozatokra készek jövőjéért is.

Az elkövetkező időszak — bizunk benne — népünk és fővárosunk történetének legdicsőbb korszaka, a szocializmus diadala lesz. Nincs beláthatatlan messze már az az idő, amikor utódaink a szocialista Magyarország fővárosának boldog lakói lesznek, akik talán éppoly tisztelettel fognak adózni mai erőfeszítéseinknek a soron következő évfordulókon, mint ahogy mi tisztelgünk most a társadalmi haladás képviselő, mai életünket megalapozó elődök emléke előtt.

Hangozzék hát őszintén és szívből az ünnepi jókívánság: a szocializmus építésében érjen el további nagy sikereket Magyarország dolgozó népe, s benne Budapest lakossága — zárta ünnepi beszédét Szépvölgyi Zoltán.

A nagy tápssal fogadott beszéd után az elnök bejelentette, hogy Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára kíván szólni az ünnepi tanácsülés részvevőihez.

A száz évből negyedszázad a miénk

Büszkék vagyunk arra — folytatta —, hogy az európai béke és biztonság kialakításában nemzetünk és városunk is szerepet játszik, hogy e témáról folyó értekezletsorozat előkészítésében a szocialista országok egyik fontos kezdeményező lépése „Budapesti felhívás” néven került be a nemzetközi politikai köztudatba. Városunk lakossága mindig a nemzetközi szellemben reagál a világ eseményeire, éber és öntudatosan tiltakozik az imperialista kalandorpolitika és bármely népet érő igazságtalanságok ellen. Jólleső érzés hivatkozunk fővárosunk nemzetközi kapcsolatainak kiemelkedő eseményére: az európai fővárosok vezetőinek tavaly őszi budapesti találkozására, amely az első ilyen összejövetel volt és szerény hozzájárulást jelentett az európai béke és biztonság ügyéhez, a fővárosok közötti kapcsolatok és együttműködés kiszélesítéséhez.

Budapest két világháborút vésztél át. A második világháborúban a fasiszták a várost lerombolták, kirabolták. Mérhetetlen szenvedést és hatalmas kárt okoztak. Budapest a saját tapasztalatából is tudja, mit jelent a háborús pusztítás és milyen nagy kincs a béke. Súlyos gondoktól terhelt örökséget kaptunk a múlttól. De a város elmúlt száz évéből 28 év már a miénk. A felszabadult Magyarország főváro-

sában negyedszázada a miénk épít. A feudálkapitalista Magyarország 72 év alatt nem tett annyit az ember javára, mint amennyit a felszabadult nép elvégzett e 28 esztendő során.

Elődeink erőfeszítéseit és érdemeit a város kialakításában nem feledjük. De nem feledhetjük azt sem, hogy kik és mekkora árat fizettek mindezért. Nem feledhetjük, hogy a belvárosi paloták pompája, a budai villanegyedek és a várhegy szépsége mögött a régi Budapest jellemző építkezési stílusát, gyakorlatát a bérkaszárnyák levegőtlen udvari egyszobás lakásai, a kiterjedt nyomornegyedek jelentették. A felszabadult Budapest 28 éve még emberöltőben számítva sem nagy idő, mégis egy sor olyan emlékre utalhatunk a változások kapcsán, amelyek a mai fiatalok számára szinte legendás messzeségben köldenek. Hol van már a fővárost egykor oly mélyen sújtó munkanélküliség, az éhezés, a nyomor, a létbizonytalanság? Megszűnt a főváros népet tizedelő tüdőbaj, s elmúlt az az idő, amikor a budapestiek tízezrei nem juthattak orvoshoz, kórházhoz. Tehetséges munkás-gyermekek nem tanulhattak tovább, mert anyagi és politikai okok miatt nem volt helyük a költséges középiskolákban és a felsőoktatási intézményekben. Az elmúlt ne-

Kádár János beszéde

— Nagy megtiszteltetés számomra, hogy részt vehetek és szólhatok a fővárosi tanács mai ünnepi ülésén, amelyet a három ősi város, Óbuda, Buda és Pest közigazgatási egyesítése, az egységes magyar főváros, Budapest megteremtése századik évfordulójának szenteltek — kezdte ünnepi beszédét Kádár János. — Átadom önöknek, a fővárosi tanács tagjainak, az ünnepi ülés minden résztvevőjének, s az önök személyében Budapest lakosságának a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának és kormányának szívből jövő üdvözlését és jókívánásait.

— Fővárosunk, Budapest az elmúlt száz év alatt területileg, lélekszámban hatalmas mértékben gyarapodott, minden tekintetben épült és széplült, lüktető életirtemű kétmillió világvárossá növekedett, amelyet nem mi, a lakosai, hanem a messziről jött elfogulatlan külföldi vendégei a nagy európai folyam, a Duna ékességének neveznek.

— Budapest fejlődésének nagyszerű mutatói, a számvetés, amelyet a fővárosi tanács a jubileumi év alkalmából készített és felmutathatott, büszkeséggel tölthet el és tölt is el minden budapestit. De van olyasmis is, amit a számok nem fejeznek ki. Nemzedékek hosszú sora élt, dolgozott itt úgy, hogy miközben az embe-

rek építették, szebbé, jobbá és nagyobbá formálták Budapestet, ugyanakkor a város őket magukat is formálta, jobbá tette, és felemelte saját magához. Ma is százszérvével élnek még és dolgoznak a fővárosban olyan emberek — és hálás vagyok a sorsnak, hogy én is közéjük tartozóknak vallhatom magam —, akik egykor ide felkerülve itt láttak életükben először többemeletes házat, villamost, gépkocsit, repülőgépet; itt ismerték meg a városi életet, a jövő hordozóját, a munkásosztályt, a munkásmozgalmat.

— Fővárosunk fejlődése rendkívül gyors volt s ma is az; lakosainak élete sohasem volt gondoktól mentes és ma sem az. A mai ünnepi napon azonban mindenekelőtt arra gondolunk, hogy a város minden nehézséget leküzdött és él; *a második világháborút követően a romokból föniként újjászületett és azóta szebb lett, mint valaha is volt. A párt, a kormány ugyanúgy, mint a főváros egész lakossága, hálás mindazoknak, akik becsülettel dolgoztak és harcoltak a múltban azért, hogy Budapest szabad és boldog legyen, s azoknak, akik ma is becsülettel és fáradhatatlanul dolgoznak azért, hogy a város a jövőben még fejlettebb és szebb, s mindenkör a fejlődő szocialista hazá, a Magyar Népköztársaság méltó fővárosa legyen.*

Budapest neve összeforrt a nemzeti előrehaladással

— Az egységes Budapest történetének száz éve társadalmilag gyökeresen különböző két részre, a kapitalista múltira és az immár több mint negyedszázados szocialista jelenre oszlik. A felszabadulás előtt élt nemzedékek két Budapestet ismertek; az urak, az elnyomók felszínén hivalkodóan csillogó városát és a proletárok, az elnyomottak, a szűkölködők szegényes, szürke Budapestjét. Az urak Budapestje idegen volt és joggal váltott ki mindig ellenszenvet a dolgozókból, a proletárok Budapestje viszont méltán tartotta ébren a reményiséget és szította, erősítette a harc tüzét a munkásokban, a kommunistákban, a haladó gondolkodású emberekben.

— Budapest a múltban az urak számára a kényelem, a luxus, a dőzsölés helye volt, a dolgozók számára a szűkebb szülőföld, a bizonytalan kenyérkereset alkalmi helye. Mégis Angyalföld és Csepel, Újpest és Kőbánya s a többi munkáslakta kerület, a várost szegélyező svár nyomortelep lakói voltak azok, akik valóban magukénak tekintették Budapestet, szerették és büszkéek voltak rá, még akkor is, ha a proletárházak, szegények lakásaiban gyakran még kenyérré sem futotta a kapitalista társadalom viszonyai között.

— A dolgozók Budapestje volt a fő támasza az elmúlt száz esztendőben a haladó gondolatoknak és tetteknek —

folytatta a párt első titkára. — Budapest neve összeforrt a nemzeti előrehaladás minden törekvésével. Budapestben születtek meg a munkásság osztályszervezetei, itt alakult meg a Kommunista Magyarországi Pártja, itt zajlott le az őszi rózsás forradalom, a Nagy-Októberi Szocialista Forradalom nyomán ebben a városban kiáltották ki 1919-ben Szovjet-Oroszország után elsőnek a munkásosztály, a nép tanács-hatalmát. Budapest érlelte Ady Endre és József Attila lángoló forradalmi gondolatait.

— A Horthy-fasizmus negyedszázada alatt Budapest volt az ellenállás kiindulópontja és szervező központja, itt szerveződtek a munkásság legnagyobb sztrájkjai, az antisziszta tüntetések, itt alakult meg a kommunisták és más hazafiak kezdeményezésére a nézet-összefogást sürgető Történelmi Emlékbizottság, s bontakozott ki itt is a fegyveres ellenállás a haza felszabadulásáért. A régen várt szabadságot végül is a dicső Vörös Hadsereg hozta el népünknek. A dolgozó nép Budapestje mutatott példát, amikor a felszabadulás után egyszerre indult harcba és munkába a főváros újjáépítéséért, az új Budapestért, az új világgért. Budapest munkásosztályának legjobbjai a legnehezebb időkben is mindig készek voltak harcolni, helytállni városukért és az országért, a népi demokráciáért a munkáshatalomért.

Ez a város

a szocialista forradalom szíve

— Ma egy Budapest van: a szocializmust építő magyar nép Budapestje, a szocialista Magyar Népköztársaság fővárosa. Budapest számunkra nemcsak és nem egyszerűen közigazgatási fogalom. Nem csupán úgy fővárosunk, hogy itt él minden ötödik magyar, hogy a főváros ipara adja ipari termelésünk harmadát, hogy itt termeljük nemzeti jövedelmünk negyed részét, hogy Budapestben működik az egyetem és főiskolák, a tudományos és kulturális intézmények nagy része. Budapest több ennél: ez a város a szocialista forradalom szíve ma is, itt van az országot vezető munkásosztály fő bázisa, az ország egész

életét meghatározó, befolyásoló döntések központja.

— Fővárosunk nemcsak szocialista hazánk életében tölt be jelentős szerepet. Büszkéek lehetünk arra, hogy Budapest nevének hallatára Európa- és világszerte ma már nemcsak fővárosunk szép fekvése, firdőinek gyógyítást adó vize jut az emberek eszébe, hanem a név összekötődik korunk létfontosságú politikai mozgalmainak kiemelkedő eseményeivel is. Itt folyt le a kommunista és munkáspártok 1969. évi történelmi jelentőségű moszkvai tanácskozásának előkészítése, itt fogalmazódott meg a Varsói Szerződés országainak budapesti felhívásként ismert kezdeményezése az

európai együttműködési és biztonsági értekezlet összehívására, és a centenáriumi ünnepségek keretében itt Buda-

pesten ültek össze először az egyetértés szellemében közös tárgyalóasztal mellé Európa fővárosainak vezetői.

Egy boldogabb korszakért

— Budapest mindnyájunk büszkesége, jubileuma egyben az egész ország közös ünnepe. Ezen a napon hazánk minden állampolgára szeretettel gondol a fővárosra; Budapest az egész országé, az egész dolgozó magyar népé. Budapest centenáriuma ezért ünnepe egész népünknek, s azoknak a magyaroknak is, akik a haza határain kívül élve is hűségesek a néphez, s örömmel fogadják, jó szívvel üdvözlők a szocialista hazá fejlődését, előrehaladását.

— A fővárosi tanács, a városi üzemek dolgozói az idén fokozott erőfeszítéssel és nem keveset tettek azért, hogy az egyesítés 100. évfordulóját ünneplő Budapest minden tekintetben méltóan érkezzon a kiemelkedő évfordulóhoz. Budapest, a megyék és a vidéki városok öntudatos dolgozói ugyancsak sokat tettek ezért társadalmi munkában. Minden jól mutatja, hogy Budapest és az ország lakossága együtt és egyaránt büszke a főváros új lakónevedeire, korszerűsödő gyáraira, metrójára, üzleteire, iskoláira, kultúrájára és szépségére. Mienknek tekintjük s a magunk városaként szeretjük Budapestet minden örömeivel és gondjával együtt. Elégtétel számunkra, hogy az elmúlt negyedszázadban népünk többet tett Budanestért, mint az ország egykori urai tettek hét évtizeden át. Bizonyosak vagyunk abban, hogy megoldjuk a város fejlesztésének mai és holnapi feladatait is, és a jövőndő nemzedékek megőrzik, továbbfejlesztik és élvezni fogják a hozzájuk oly közelálló Budapestért végzett munka minden eredményét.

— A magyar nép történelmi útján, az új, a szocialista társadalom teljes felépítésén dolgozik, a nemzet felvirágzásának és egy boldogabb korszak feltételeinek megteremtésén munkálkodik. Nemzetközi síkon a társadalmi haladás, a szabad nemzeti fejlődés, a tartós béke megteremtéséért küzd. Azért küzd népünk, hogy igazság és béke uralkodjék Indokínában és a Közel-Keleten, Európában és minden földrészen. Azt kívánja népünk, hogy se Chilében, se másutt a világon, egyetlen országban se tiporhassa le a fasiszta barbárság a népet és ne gyilkolhassa halomra a nép javáért, szabadságáért harcoló férfiakat és nőket.

— A magyar nép a harcban és munkában megfelelő erőkre és eredményekre támaszkodhat idehaza, nemzetközileg pedig hatalmas és jó szövetségesei, hűséges barátai vannak. A szocializmusért és a békéért folytatott harcban Budapest fővárosi munkásainak, dolgozó töregeinek elévülhetetlen érdemei vannak, helvtállásukra népünk és a haladás hívei — bizton hiszem — a jövőben is számíthatnak.

— A fővárosi tanács vezetőinek és minden tagjának, minden dolgozójának, Budapest társadalmi vezetőinek, munkásosztályának és minden lakójának még egyszer minden írt, eredményes munkát, új sikereket kívánok a még szebb, a szocialista jövő építésében.

— Éljen, virágozzék szocialista hazánk szeretett fővárosa, Budapest — fejezte be nagy hatású beszédét Kádár János.

Felszólalások

Kádár János hosszan tartó tapssal fogadott beszéde után Kelen Jolán, a munkásmozgalom régi harcosa az ötszázak tanácsának egyik tagja lépett a mikrofonhoz. Azokra a napokra emlékezett, amikor 1919-ben munkához látott a Magyar Tanácsköztársaság budapesti munkástanácsa. Kiemelte, hogy az, amit a munkástanács az emlékezetes 133 nap alatt alkotott, minden tisztelettel megérdemel.

Ezután Havasi Ferenc, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Komárom megyei pártbizottság első titkára az ország megyéinek üdvözlését tolmácsolta. Elmondotta, hogy a centenáriumot a vidék

együtt ünnepli a fővárossal, az ország első városával, amelyhez ezer szállal kötődik az ország egész része, városok és falvak élete.

— A centenáriumi eseményei — hangsúlyozta — még szorosabbra fűzték a főváros és a vidék kapcsolatát.

A fővárosi tanács egyik legfiatalabb tagja, Asztalos Lajos, az új nemzedék nevében köszöntötte az ünnepi tanácsulást.

— Legszebben akkor köszönhetjük fővárosunk születésnapját — mondotta —, ha összefogott erővel, munkával és tettekkel alakítjuk jelenét, formáljuk jövőjét, dolgozunk lakóiért.

A tanács és a népfront állásfoglalása

Az elnöklő Kelemen Lajos ezután köszöntötte azokat a fővárosiakat, akiknek munkáját a tanács magas kitüntetéssel ismerte el, majd a tanács ünnepi ülése elfogadta a fővárosi tanács és a Hazafias Népfront budapesti bizottsága közös állásfoglalását.

A dokumentum egyebek között hangsúlyozza: száz esztendővel ezelőtt, Pest, Buda és Óbuda egyesítésével megnyílt az út ahhoz, hogy szeretett városunk hazánk gazdasági és szellemi központjává, Európa egyik legszebb városává fejlődjék. A továbbiakban emlékezett arra, hogy a centenáriumba készülődés során Budapest alkotó, cselekvésre mindig kész lakosságának összefogásából jelentős eredmények születtek: határidő előtt egy évvel átadták a metró kelet-nyugati vonalszakaszát, új köntösbe öltözött számos utca, megifjodott a Lánchíd és az Alagút. A centenáriumi évben több mint 15 000 lakás épült föl, 50 000 pesti ember költözött új otthonba. Minden eddig meghaladó mértékben bővült a budapesti gyermekintézmények hálózata, kiteljesedett az „egy üzem — egy iskola” akció, a centenáriumi évben egymillió fát és cserjét ültettek el, korszerűen felszerelt, bő áruválasztékú üzletek nyíltak.

Köszönet mindazoknak, akik teremtő munkával, kezdeményezésre serkentő gondolattal,

meggyőzéssel segítették közös célunk megvalósulását, akik lehetővé tették, hogy megszülethessenek a centenáriumi év kis és nagy alkotásai — hangzik az állásfoglalás. Köszönet az önzetlen társadalmi munkában fáradozóknak, köszönet és elismerés a megyék lakosságának, hogy velünk együtt ünnepelték a centenáriumi esztendő múltján továbbra is dolgozzunk együtt Budapestért! Értékeink megbecsülése, megőrzése, a szép, tiszta, levegős, derűs és kulturált Budapest maradjon ezután is mindannyiunk közös gondja!

A fővárosi tanács ünnepi, centenáriumi ülése az Internacionale hangjaival ért véget.

*

Szépvölgyi Zoltán, a fővárosi tanács elnöke az ünnepi tanácsulást követően — Pest, Buda és Óbuda egyesítésének centenáriuma alkalmából díszbédet adott a város házában. Német Károly, az MSZMP Budapesti Bizottságának első titkára, a Politikai Bizottság tagja köszöntötte a vendégeket, akik között ott volt a politikai, a gazdasági, a társadalmi és a kulturális élet számos vezetője, képviselője, sok kitüntetett fővárosi dolgozó. A díszbédben Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke, a Politikai Bizottság tagja mondott pohárköszöntőt.